

FARSKÝ LIST

16. jún – 22. jún 2025, číslo 602

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

BIBLIA PRE VŠETKÝCH - PÁD

Izraelský ľud, ktorý dostal Božie zjavenie, pochopil v tej múdrosti, ktorá mu prichádzala zhora, že bol istý moment, kedy sa človek oddelil od Boha.

Tento zlom nazval pád alebo prvotný (dedičný) hriech a jeho teologická syntéza by bola viacmenej v nasledujúcej forme. Démon, otec lži, pokúša človeka v osobe Evy v tom najposvätejšom, čo má: "Boh ťa nemiluje, preto ti zakazuje jesť ovocie zo stromu, čo stojí uprostred záhrady."

Na porozumenie tohto pokušenia treba pochopiť: nie je tomu tak, že Adam predstavuje muža a Eva ženu, ale že Adam a Eva reprezentujú celistvého človeka; démon pokúša človeka v jeho slabosti a tou slabosťou je postava Evy a šepká mu do ucha jedno slovo: Boh ťa nemiluje. A preto Boh zničí dielo démona, zachraňuje človeka cez jeho slabosť, čo znamená, vkladá do jeho ucha slovo spásy. To slovo je vložené do novej Evy, ktorou je Cirkev.

Keď človek prijíma démonovu katechézu, skutočne sa presviedča, že Boh ho nemiluje a okúsi zakázané ovocie a skusuje existenciálnu smrť. Ak človek poslúchne knieža temnoty, okúsi jed smrti a už nemôže obstať v Božej prítomnosti. Preto sa skryje pred zrakom Boha (Gn 3,8) a skúsi - ako ovocie tohto oddelenia sa od Boha - strach a nahotu (Gn 3,10).

Po výsluchu človeka, že prečo je tá stiesnenosť, tá smrť, vyjde na svetlo spáchaná neposlušnosť a Eva povie: "Had ma naviedol, i jedla som" (Gn 3,13). Preto Jahve na zvädzanie démona nastaví iné vábenie, aby mohol znova

vybudovať človeka. A tak v prorokovi Ozeášovi nájdeme nežné slovo Jahveho k izraelskému ľudu, ustanoveného za manželku: "Preto ja ju vyvábim a zavediem ju na púšť, k srdcu prehovorím jej" (Oz 2,16).

Slovo "vábenie", ktoré používa prorok Ozeáš a ktoré má veľmi veľký význam, treba chápať tak, že je to postoj niekoho, ktorý druhého odvedie z cesty, po ktorej by mal pokračovať. Je to postoj Jahveho, ktorý svojím vábením odvracia človeka z cesty smrti a vedie ho na cestu života.

Prvotný hriech zverejňuje opozíciu medzi Bohom a démonom, medzi svetlom a tmou. A tak Boh povie démonovi: "Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi tvojím potomstvom a jej potomstvom, ono ti rozšliape hlavu a ty mu zraníš päťu" (Gn 3,15). Je to prvý záblesk spásy; v hriechu sa sprítomňuje prisľúbenie, t.j. dobrá zvesť. Tradícia cirkvi nazýva tento text prvým evanjeliom.

Táto žena, ktorá je v opozícii kniežaťu lži, svätí cirkevní otcovia hovoria, že sa vzťahuje rovnako na Pannu Máriu, ako aj na samotnú Cirkev, ktorá je vždy plodná a vždy matkou, a to potomstvo, o ktorom hovorí text, sa vzťahuje takisto na Ježiša Krista, potomka Máriinho, ako aj na Božích synov, ktorých z pokolenia na pokolenie Cirkev počne a porodí, aby postavila proti temnotám svetlo.

Dnes, tak ako aj včera existuje na svete dedičný hriech. Dnes, tak ako aj včera knieža tohto sveta naďalej pokúša nás ľudí, hovoriac nám, že Boh nás nemiluje, pretože nám zakazuje okúsiť z ovocia zdanlivo nádherného,

príjemného na pohľad a vynikajúceho na dosiahnutie múdrosti. Avšak len čo ho okúsime, skusujeme ako Adam i Eva strach, nahotu a úzkosť bytostnej smrti. Boh vo svojom milosrdenstve sprítomnil na svete miesto nového stretnutia s Ním. Miesto zväbenia: Cirkev, centrum dejín, kde sa nám odpúšťajú hriechy, kde sme znova stvorení skrze živé a nehybné slovo Boha a kde môžeme rásť až do zrelosti Ježiša Krista, jediac jeho Telo a pijúc jeho Krv. A skrze tento pokrm budeme ako bohovia, čo bol falošný prísľub hada Adamovi a Eve (Gen 3,5).

VEŽA BÁBEL

Po páde Adama a Evy nasledujú v ľudstve narastajúce situácie hriechu, ktoré spôsobujú, že človek sa stáva bytosťou čoraz viac cudzou voči Bohu, svojmu Stvoriteľovi. A tak dôjdeme v knihe Genezis až k hlave 11, ktorá nám zhŕňa a plasticky vyzobráva situáciu človeka, ktorý povstane proti Bohu.

Text začína slovami: "A keď sa pohli z východu, našli v krajine Senaár rovinu a na nej sa osadili" (Gen 11,2).

Toto premiestnenie sa ľudstva z východu vyjaví vzdáľovanie sa človeka od Boha, keďže východ v židovskej spiritualite bude vždy miestom, kde prebýva Boh a kresťanská tradícia nazve Ježiša Krista Slnkom spravodlivosti vychádzajúceho z východu. Prv ako bol Eliáš poslaný na svoju prorockú misiu, je privedený Jahveho slovom na východ, miesto prítomnosti Boha, aby sa skryl pri potoku Karit, predobraz budúceho krstu, kde sme ukrytí s Kristom v Bohu. "Odíď odtiaľto, obráť sa na východ a skry sa pri potoku Karit, ktorý je východne od Jordána!" (3 Král 17,3). Vráťme sa k nášmu textu z Gen 11. Vidíme, že krajina Senaár, kde sa usadili ľudia, o ktorých je tu zmienka, nám pripomína rovinu, kde bol

privedený prorok Ezechiel. Tu mal videnie o Izraelovi ako o hromade suchých kostí (Ez 37,1-14).

Kronikár nám kladie tieto alegorické symboly prv, než nám rozpovie o hriechu týchto ľudí.

"Podme, vystavme si mesto a vežu, ktorej vrchol bude siahať až do neba" (Gen 11,4). Na výstavbu tohto mesta narobia si tehál a vypália ich v ohni, čo nám pripomenie izraelský ľud, ktorý bol otrokom v Egypte, kde vyrábali tehly na faraónove stavby.

Toto predsavzatie - postaviť vežu, ktorou by človek dosiahol Boha, je vrodenu túžbou, ktorú uvedie do chodu pomocou svojej prirodzenej náboženskosti. Boh vyplní túto aspiráciu človeka, postaviac na zemi nie vežu, ale kríž, ktorý sa vyvýši až do neba, kde človek môže dosiahnuť Boha, ale nie prirodzenou náboženosťou, ale vierou. Preto prví kresťania spievali v zhromaždeniach nádherný hymnus o oslávenom kríži, kde sa hovorí: "Stúp zeme, tvoj vrchol dosahuje nebo a v tvojich otvorených ramenách žiari láska Boha."

Text pokračuje a hovorí, že keď Boh videl toto dielo ľudského srdca, predovšetkým keď videl nemožnosť ľudského úsilia dosiahnuť nebo, rozohnal ich. Nerozptýlil ich preto, aby ich potrestal, ale aby ich poučil. Keď už raz srdce človeka zostalo zvrátené, niet v ňom miesta pre vieru, t.j. Božia tvár zostáva skrytá pre človeka a každý pokus človeka, aby dosiahol nebo, bude márný; budú to len sublimované projekty jeho vlastnej zvrátenosti. Preto Boh musí zasiahnuť, aby zmiatol ich reč, rozoženúc ich, aby prestali stavať mesto (Gn 11, 7-8).

To, čo sa nám na prvý pohľad zdá Božím trestom, výbuchom hnevu, nie je tak; je to čin jeho nekonečnej múdrosti a jeho nesmierného milosrdenstva, lebo Boh nechce, aby bol človek hlúpym, nechce jeho

odcudzenie, a o to menej odcudzenie náboženské.

On sám položí most, kde bude možný dialóg s človekom, On sám pošle svojho Syna, Ježiša Krista; jedine On môže vystať vežu, ktorá dosiahne až po nebo, jedine On môže nastoliť dialóg s Otcom bez akéhokoľvek podozrenia zo zvrátenosti a jedine v Ňom budú všetci ľudia, rozptýlení hriechom, znova zjednotení. A preto nám Ján vo svojom evanjeliu hovorí, že Ježiš Kristus prišiel zhromaždiť do jedného Božie deti, ktoré boli roztratené. A ten istý Ján nám hovorí v 17, 11: "Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my." A v tej istej hlave vo verši 21 nájdeme: "aby všetci boli jedno ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás."

Ježiš je definitívne autentický staviteľ veže (kríž), ktorá dáva jednotu ľuďom. Je to jediné miesto, kde môže človek viesť dialóg s Bohom bez toho, aby klamal seba samého, bez toho, aby padol do pasce legalizmu. Je to jediné miesto, kde sa môže človek klaňať Bohu v duchu i pravde. Takto vysvetľuje Ježiš Samaritánke vzťah k Bohu. "Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a v pravde" (Jn 4,24). A preto mierou vernosti cirkvi je miera zvestovania a ohlasovania kríža.

ABRAHÁM (1)

Prvých jedenásť kapitol z knihy Genezis nám rozpráva, ako po stvorení, počnúc prvotným hriechom, narastá degradácia ľudstva. Skutočne vidíme, ako po páde Kain zabije Ábela, symbol nepriateľstva medzi národmi. Potom vidíme dejiny potopy, ktoré končia kozmickou zmluvou Boha; a napokon vidíme, ako robí človek sám zo seba jediného Boha, chce postaviť vežu, ktorá by siahala až po nebo.

Tieto prvé kapitoly knihy Genezis nám slúžia na prípravu toho, čo by sme mohli nazvať rozhodujúcim zásahom Boha pre spásu človeka.

Keď človek okúsil tú najhlbšiu deštrukciu, vychádza z Božích úst spásonosné slovo, ktoré zmení dejiny. Toto slovo sa volá Abrahám. Abrahám je človek, ktorý vo svojich útrobach nesie celé neuspokojenie, ktoré ľudstvo okúsilo. A toto neuspokojenie je zjavné v dvoch konkrétnych faktoch; vo svojej starobe nemá syna, a nemá ani zem.

V prvotnej pospolitosti, v akej žil Abrahám, nemať syna znamenalo preklatie bohmi, keďže v tejto situácii sa nemohol premietnuť do budúcnosti. Jeho život je životom bez nádeje, lebo smrťou sa všetko končí. Majme na zreteli, že Boh ešte nezjavil fakt vzkriesenia človeka, a preto jedinou možnosťou ako prežiť, bolo potomstvo.

Druhý fakt - Abrahám nemá zem, keďže je kočovníkom z miesta na miesto spolu so svojou čriedou, hľadá lepšie pastviny a výdatnejšie studne; zem je symbolom odpočinku, oddychu, blahobytu. Zem znamená miesto, kde človeka môžu pochovať a spomínať na neho. Abrahámovi chýbajú tieto dva prvky, čo vlastne podporujú realizáciu ľudí tých čias.

Predstavme si Abraháma, ako chodí z dediny do dediny, koná obety a prináša dary na rôzne oltáre bohov, ktorí sú v tých miestach uctievaní. Nikto mu nedáva odpoveď, nikto ho nevytrhne z jeho nespokojnosti, žiadna z modiel pred ktorými sa skláňa, nevyrieši existenčný problém, ktorý prežíva.

Do tejto situácie zostúpi na Abraháma Božie slovo a povie mu: "Odíď zo zeme svojej a od príbuzenstva svojho a z otcovského domu svojho do zeme, ktorú ti ukážem. A učiním z

teba národ veľký, požehnám ťa a zvelebím meno tvoje, a ty budeš požehnaním" (Gen 12,1-2).

Apoštol Pavol, komentujúc toto povolanie Abraháma nám hovorí: "On (Abrahám) proti nádeji v nádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov" (Rim 4,18). A taktiež nám hovorí, že Abrahám bol ospravedlnený z viery, to značí z poslušnosti, lebo v Písme veriť znamená poslúchať, a preto nám v Rim 4,3 hovorí: "Abrahám uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť."

Spravodlivosť, v Písme znamená upriať sa na Boha, zladať sa s Bohom, prispôbiť sa Bohu tak, ako sa prispôbiť jedna súčiastka na druhú, takže by sme mohli interpretovať tento Pavlov text tak, že viera - poslušnosť Abraháma sa natoľko zapáčila Bohu, že mu

daroval spravodlivosť, t.j. svätosť. Inými slovami povedané, Abrahám sa upriamil na Boha. (Pozn. v španielčine to vychádza priamo zo slova justicia, ajustarse.)

Abrahám nie je ani viac, ani menej ako normálny a bežný človek, ktorý žije medzi nami, a akými sme aj my sami, čo sme nemohúci, aby sme mali syna. Božieho syna, ktorý žijúc v našich útrobach nás uschopňuje, aby sme konali jeho skutky. Následkom toho, že neskusujeme v našom vnútri nový život syna, ktorým je Ježiš Kristus, takisto nenachádzame zem, ktorá by bola miestom oddychu a odpočinku, ako bola zasľúbená zem pre izraelský ľud, a ako je aj Cirkev pre tých, pre ktorých Boh je jediný, ktorého máme milovať, počúvať a poslúchať.

	Čičava	Komárany	Merník
Po 16.6.	Svätý Tychón Divotvorca, amatunský biskup		
Ut 17.6.	Svätí mučeníci Manuel, Sabel, Izmael		
	18.00 +Martin (r.Bančanská) +panychýda		16.30 +Mária (r.Ľajdoshová)
St 18.6.	Svätý mučeník Leontios		
		18.00 +Mária, Ján (r.Ihnatová)	
Št 19.6.	Slávnostná poklona prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista		Odporúčaný sviatok Myrovanie
	18.00 *ZBP Jana (r.Budaiová) 50r.	16.30	
Pi 20.6.	Svätý hieromučeník Metod, patarský biskup		Zdržanlivosť od mäsa
	8.00		
So 21.6.	Svätý mučeník Julián Tarzský		
Ne 22.6.	Druhá nedeľa po Pätidesiatnici Svätý hieromučeník Eusebios, samosatský biskup		Zbierka na opravu chrámu
	9.15 *ZBP Matej (r.Notová)	7.30 *ZBP Anna, Michal (r.Lipkošová)	11.00 *za farnosť

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete